

Article 6

ਪਰਸਤਾਵਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਖਰੜਾ

‘ਗੁਰਬਾਣੀ’ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮੁ ਧਰਮ ਕਮਾਓਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਡੇਰੇ ਤੇ ਸੰਮਪਰਦਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਬਣਾਈ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

੧੯੩੬/੪੫ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗ੍ਰੰਥ/ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤਨਾਮੇ ਸਨ।

੧. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ੨. ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ੩. ਅਨੇਕਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਹਿਤਾਂ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਰਹਿਤਨਾਮੇ ੪. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ

ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਾ: ੧੦ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਕਾਲ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ੬੦/੮੦ ਸਾਲ ਬਾਦ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੰਣਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਲਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਗੀ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ/ਮਹੰਤਾਂ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਬਾਣੀ ਜਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਆਈ ਬਾਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ। ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮਾਇਆ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਤੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਰਜਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਇਸ ਕੂੜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਵਿਚ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਆਰਾਧਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਦਕ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰਹੁ ਰੀਤਿਆਂ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੇਂ ਘਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਮੁ ਧਰਮ ਤੇ ਵੈਦਕ ਧਰਮ ਦਾ ਮਿਲਗੋਭਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭੀ ਹਿੰਦੂ ਹੈਂ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਵਜੂਦ ਮਿਟਾਨ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੁਧੀ ਜੀਵਿਆਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ੧੯੩੬/੪੫ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਇਸ ਗ਼ਲਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗ੍ਰੰਥ, ਪਾ: ੧੦ ਕ੍ਰਿਤ ਹਨ ਤੇ ਅਖੌਤੀ ਰਹਿਤਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਰਹਿਤਾਂ ਪਾ: ੧੦: ਦੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਰਹਿਤਾਂ ਸਨ। ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਤੇ ਕੱਛ, ਕੜੇ ਆਦਿ ਰਹਿਤਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹਨਾਂ ਕੂੜੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ, ਇਹ ਮਿਥਿਆ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕੇਸ ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੇ ਪੱਗ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਸ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਸਾਡੇ ਬੁਧੀਜੀਵਿਆਂ ਲਈ ਧਰਮ ਦਾ ਕਾਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਨ ੧੭੦੮ ਵਿੱਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ ਸਨ। ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਓਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾ: ੧੦ ਨੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਨਾਓਣ।

ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਾਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਓ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਧੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇ 'ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਕੰਨ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਰਨ ਪਹੁਲ ਦੇ ਕੇ ਸੀਖਿਆ ਦੀਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਉਧਾਰਨ ਗੁਰਬਾਣੀ

ਗੁਰਉਪਦੇਸੁ ਮੋਹਿ ਕਾਨੀ ਸੁਨਿਆ ॥ ਪ ੧੦੭੭/੧੧

ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਜਪੀਐ ਮਨਿ ਸਾਚਾ ॥ ਪ ੧੩੮੭/੧੩
(ਗੁਰਉਪਦੇਸੁ ਵਿਚ ਸੀਖਿਆ ਦੀਖਿਆ, ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)

ਸੁਣਿ ਸਜਣ ਜੀ ਮੈਡੜੇ ਮੀਤਾ ਰਾਮ ॥ ਗੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਦੀਤਾ ਰਾਮ॥

ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਧਿਆਇਆ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ਚੁਕੇ ਮਨਹੁ ਅਦੇਸਾ ॥
੫੭੬

ਗੁਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਹਰਿ ਰਸਕਿ ਰਸਾਏ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਮੁਖਿ ਚੋਇ ਜੀਉ ॥
੫ ੪੪੭

ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਜਪੀਐ ਸਚੁ ਲਾਹਾ ॥ ੫ ੧੨੬੧

(ਗੁਰ ਸਬਦ, ਸਚੁ ਸਬਦ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਇੱਕ ਹੀ ਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ।

ਮਨ ਰੇ ਸਦਾ ਭਜਹੁ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ॥ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅੰਤਰਿ ਵਸੈ ਤਾ ਹਰਿ
ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ॥ ੩੧/੩

(ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ/ਸਬਦੁ ਸਚੁ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਹੈ। ਨਾਮ ਦਾ
ਜਪ/ਸਿਮਰਨ/ਅਰਾਧਨਾਂ/ਧਿਆਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅੰਤਰਗਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ/ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਸੋਝੀ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਮਤਿ
ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਸਦਕਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸ ਜਾਏ ਤਾਂ
ਹਰਿ ਵਿਸਰਦਾ ਨਹੀਂ । ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਹੈ॥ ਦੇਹ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਪ੍ਰਥਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼
ਲਈ, ਦੀਖਿਆ/ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ
ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵਾਂ ਵਿਧਾਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਜੁਗਤੀ ਅਪਨਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਆਪਸੀ ਵਿਚਾਰ
ਕਰ ਕੇ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਸ ਦਾ ਸੁਝਾਓ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਸਤਿ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ, ਕਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਗੁਰਸਿੱਖ/ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ, ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ
ਪਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਮ ਦੀ
ਦਾਤ ਲਈ, ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਮ ਅਭਿਲਾਖੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼
ਦਿਉ, ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੋ ॥ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਿਉ ।

ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਕਹੇ, ਗੁਰਸਬਦ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ
ਨਾਮ, 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪ/ਸਿਮਰਣ/ਆਰਾਧਨਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਧਰਮ ਦੇ
ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ, ਜਿਸਤਰਾਂ ਬੇਦਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਬੰਦਗੀ,

ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਆਓ। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਆਪ ਨੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹਨ, ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਰਹੋ, ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ, ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚੋ, ਨੇਕ ਕਰਮ ਕਰੋ, ਤੇ ਸੁਧ ਮਨ, ਨਾਮ ਜਪੋ। ਤੁਸੀਂ ਨਾਮ ਜਪੋਗੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਚੰਗੇ ਆਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰ ਵਾਲਾ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਬਖਸ਼ਣਗੇ ਤੇ ਹਰ ਥਾਂਈ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਗਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰਿਮਤਿ ਨਾਮ ਦਾ ਜਪ/ਸਿਮਰਨ/ਆਰਾਧਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੂ ਦੁਰਮਤਿ ਮਲੁ ਹਿਰੈ ॥ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕਾਟੈ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਬਿਕਾਰ ਤੇ ਹਾਟੈ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਨਾਮ ਧਨੁ ਦੇਇ ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਾ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰੈ ॥ ਨਾਨਕ ਸਿਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਜੀਅ ਨਾਲ ਸਮਾਰੈ ॥ ੨੮੬

ਗੁਰਬਾਣੀ, ਸਿਖ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪਛਾਣ ਦਸਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿਖੁ ਅਖਾਏ ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਧਿਆਵੈ ॥ ਉਦਮੁ ਕਰੇ ਭਲਕੇ ਪਰਭਾਤੀ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਿ ਨਾਵੈ ॥ ਉਪਦੇਸਿ ਗੁਰੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪੈ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਦੋਖ ਲਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਫਿਰ ਚੜੈ ਦਿਵਸੁ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵੈ ਬਹਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ॥ ਜੋ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਧਿਆਏ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਰਸਿਖ ਗੁਰੁ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਦਇਆਲੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਾਵੈ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਧੂੜਿ ਮੰਗੈ ਤਿਸੁ ਗੁਰਸਿਖ ਕੀ ਜੋ ਆਪਿ ਜਪੈ ਅਵਰਹ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ ॥ ਪਨਾ ੩੦੫-੬

ਮਥਾ ਟੇਕੋ ਤੇ ਅਪਨੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਓ ਜੀ।

ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਲੈਕੇ ਨਵੇਂ ਸਜੇ ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਲਿਖ ਲਏ ।

ਸਿਖ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਦੀਖਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ, ਜਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਸਿਖ ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਨਾਮ ਜੋਤਿ ਰੂਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਤਤ ਜਾਂ ਆਰਾਧਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੇਸ ਤੇ ਦਾੜੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦਾੜੀ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ, ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਾਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਦਾੜੀ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ, ਸਭ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਨਿਭਾਇਆ।

ਕੇਸਾਂ ਦਾੜੀ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੁਝ ਪਰਮਾਨ।

ਕੇਸ ਸੰਗਿ ਦਾਸ ਪਗ ਝਾਰਉ ਇਹੈ ਮਨੋਰਥ ਮੋਰ ॥ ਪਨਾ ੫੦੦

ਕੇਸਾ ਕਾ ਕਰਿ ਚਵਰੁ ਢੁਲਾਵਾ ਚਰਣ ਧੂੜਿ ਮੁਖਿ ਲਾਈ ॥ ਪਨਾ ੭੪੯/੨

ਕੇਸਾ ਕਾ ਕਰਿ ਬੀਜਨਾ ਸੰਤ ਚਉਰੁ ਢੁਲਾਵਉ ॥ ਪਨਾ ੭੪੫/੧੫

ਸੇ ਦਾੜੀਆਂ ਸਚੀਆਂ ਜਿ ਗੁਰੁ ਚਰਨੀ ਲਗੰਨਿ ॥
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਨਿ ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ ਅਨਦਿਨੁ ਅਨਦਿ ਰਹੰਨਿ ॥
ਨਾਨਕ ਸੇ ਮੁਹ ਸੋਹਣੇ ਸਚੈ ਦਰਿ ਦਿਸੰਨਿ ॥
ਮੁਖ ਸਚੇ ਸਚੁ ਦਾੜੀਆ ਸਚੁ ਬੋਲਹਿ ਸਚੁ ਕਮਾਹਿ ॥
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਂਹਿ ਸਮਾਂਹਿ ॥ ੧੪੧੯

ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰਮਾਣਾਂ ਤੋਂ ਸਿਧ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾੜੀ ਮੁੰਡਵਾ ਲਏ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ।

ਨਵੀਂ ਸਿਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ‘ਅਰਦਾਸ’

ਭੁਮਿਕਾ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤਕ ਸਿੱਖ, ਅਰਦਾਸ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ।

ਜੀਅ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਹੋਇ ਸੁ ਗੁਰ ਪਹਿ ਅਰਦਾਸਿ ਕਰਿ ॥ ਪੰਨਾ ੫੧੯
(ਜੋ ਅੰਦਰਿ ਦੀ ਦੁਖ ਪੀੜਾ ਹੈ, ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਦੱਸ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ।)

ਹਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਪੀੜਾ ਦਾ ਆਪ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਜੋ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਦਾ, ਹੈ ਨਾਮ ਜਪਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਗੁਰੂ ਵਸਦਾ ਹੈ । ਬੇਨਤੀ ਵਿਚ

ਧਿਆਨ ਰਖ ਕੇ, ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਵਸਦੇ ਗੁਰੂ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਤੇ ਐਸੀ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਾਡੇ ਭਾਗ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਨਦਰ ਕਰਮ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਭਾਗ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਿਤੇ ਬੈਠਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਅੱਗੇ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੀ ਗੁਰੂ ਭਗਤੀ ਵੀ ਹੈ।

ਅਰਦਾਸਿ ਕਰੀਂ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਆਗੈ ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਦੇਹੁ ਵਡਾਈ ਰਾਮ ॥ ੫੭੧/੧੫

ਅਰਦਾਸਿ ਸੁਣੀ ਭਗਤ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਸਭ ਜੀਅ ਭਇਆ ਕਿਰਪਾਲਾ ॥ ੬੨੭/੧੩
(ਗੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਭਗਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣਦਾ ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਗਤ ਉਹ ਹੈ ਨਾਮੁ ਧਰਮ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।)

ਨਵੀਂ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਖਰੜਾ

ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਮ ਪਹਿ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥
ਤੁਮ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੇਰੇ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਹਿ ਸੁਖ ਘਨੇਰੇ ॥
ਕੋਇ ਨ ਜਾਨੈ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ॥ ਉਚੇ ਤੇ ਉਚਾ ਭਗਵੰਤੁ ॥
ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਤੁਮਰੈ ਸੂਤ੍ਰਿ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ॥
ਤੁਮਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੀ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ॥੮॥੪॥੨੮੬

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ।

ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਸਬਦੁ/ਬਾਣੀ ਸਰੂਪ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ, ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦੇ ਆਸਰਾ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਹੈ --- (ਜੋ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਰਸਨਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲੋ-)।

ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਹਾਜਰ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਪਰਵਾਣ ਕਰੋ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿੱਚ ਵਰਤਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਬਖਸ਼ੋ। ਆਪ ਜੀ ਅਪਣਾ ਪਵਿਤਰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਾ ਜੀ। ਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਡਿੱਠਿਆਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਚਿੱਤ ਆਵੇ। ਅੱਖਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ, ਭੁੱਲ ਚੁਕ ਖਿਮਾਂ ਕਰਨੀ ਜੀ।

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿ ਜੀਓ ।

.....

ਜੇ ਅਰਦਾਸ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਹੋ,
ਬੋਲੋ ਸੇ ਨਿਹਾਲ ਸਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ।

ਅਰਦਾਸ ਸਵੇਰ, ਸ਼ਾਮ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਸਮਾਪਤੀ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਗ ਹਨ

੧. ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮੇਲ

੨. ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਦੀਖਿਆ ਗੁਰਸਬਦੁ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦਾਤ, ਜਿਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪ ਸਿਮਰ ਕੇ ਨਾਮ/ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

੩. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਉਗੁਣ/ਵਿਕਾਰ/ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਟਨ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ

ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸੇਵਾ ਪਰਉਕਾਰ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿਖ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚੋਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲੋੜਵੰਦਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਧਨ ਖਰਚਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

੪. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਣ, ਸੁਣਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਸੁਣਨ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾਂ ਸੁਣਨਾਂ ਗਾਵਨਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਹਨ, ਮਨ ਨੂੰ ਨਿਰਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀਤਲ ਥਿਰ ਤੇ ਸੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ॥ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਿ ਮੈਲੁ ਗਵਾਏ ॥ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਪੰਨਾ ੬੬੫/੩)।

੫. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਸਤਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਕਥਾ/ਕੀਰਤਨ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

੬. ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ/ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਏਕਾਗਰ ਚਿੱਤ ਗੁਰਸਬਦ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਜਪ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ।

ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਸਾਧੂ ਦਸਿਆ ਜਪੀਐ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ॥ ੩੨੧/੧੧

ਸਾਡਾ ਮਨ ਚੇਤਨਾਂ/ਜਿੰਦ/ਜੀਵਆਤਮਾਂ/ਜੋਤੀ, ਹਉਂ ਦੇ ਭਰਮ, ਭੈ, ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਲੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਚੇਤਨਾਂ/ਜੀਵਆਤਮਾਂ/ਜੋਤੀ ਆਪਣੀ ਉਪਾਵਨ ਹਾਰ ਹਸਤੀ ਨਾਮ ਜੋਤਿ ਨਿਰਮਲ ਪਰਮ ਚੇਤਨਾਂ ਤੋਂ ਭਰਮ ਭੈ ਤੇ ਅਉਗੁਣਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰ ਕੇ ਵਿਛੁੜੀ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੈਲੇ ਮਨ/ਜਿੰਦ/ਜੀਵਆਤਮਾਂ/ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਭਗਤੀ/ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਲ ਕਰ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਪਰਮਆਤਮਾਂ ਨਾਮੁ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲ ਚੇਤਨਾਂ/ਨਾਮ ਜੋਤਿ ਨਾਲ ਮੇਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ, ਸਦਾ ਦਾ ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਹੈ ਫਿਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਇਹੀ ਹੈ।

ਸਚਾ ਨੇਹੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਭੇਟੈ ਸੋਇ॥ ਗਿਆਨ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ
ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ॥

ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਮੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਜੇ ਗੁਣ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਹੋਇ ॥ ੬੦/੧੦

ਗੁਰਸਬਦ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪ ਸਿਮਰਨ ਬਿਨਾਂ ਸੋਝੀ/ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਗਿ ਰਹੇ ਅਉਧੂਤਾ ॥ ਸਦ ਬੈਰਾਗੀ ਤਤੁ ਪਰੋਤਾ ॥
ਜਗੁ ਸੂਤਾ ਮਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਨ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥ ੯੦੪/੬
(ਗੁਰ ਸਬਦ/ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮ ਦੇ ਜਪ ਸਿਮਰਨ ਬਿਨਾਂ ਸੋਝੀ/ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ)

ਜਿਨ੍ਹੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਦੂਜੈ ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ ॥ ਮੂਲ ਛੋਡਿ ਡਾਲੀ ਲਗੇ ਕਿਆ
ਪਾਵਹਿ ਭਾਈ ॥

ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕਿਉ ਛੂਟੀਐ ਜੇ ਜਾਣੈ ਕੋਈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਤ ਛੂਟੀਐ ਮਨਮੁਖਿ
ਪਤ ਖੋਈ ॥ ੪੨੦/੧੪

(ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੂਜੇ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਆਦਿ
ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਾਧਨਾਂ ਕੀਤੀ ਉਹ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲੇ ਰਹੇ ਉਹ ਮੂਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਡਾਲੀ
ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ
ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ)

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਤਰਦੇ ਹਨ ਜੋ
ਅਵਗੁਣ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ
ਗਾਂਵਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਬੇਈਮਾਨੀ
ਕਰਦੇ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਮਨਸੂਬੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਸ਼ਾਤ ਸੁਖੀ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਗੁਰਸਿੱਖ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੱਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਹਿਰਦ ਬਰਤਾਓ ਕਰਦੇ ਹਨ,
ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਾਲਾਕੀ ਨਾਲ ਵਰਗਲਾ
ਕੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੱਨਣ ਵਾਲੇ ਬੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸੁਖ
ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲੇ, ਉੱਚੀਆਂ ਨੀਚੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਾਲੇ
ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ
ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਈਸਾਈ ਅਪਣੇ ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸਜਿਦਾਂ, ਗਿਰਜਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ
ਧਰਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਭ ਨਰ ਨਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ human rights ਤੇ ਭਗਤੀ ਦਾ ਹੱਕ
ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਧਰਮ, ਨਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਣ, ਦੇਵੀ
ਦੇਵਤਿਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਿਥੇ ਰੱਬ ਦੀ ਆਰਾਧਨਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਾਸ ਨੇ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ, ਖੁਸ਼ੀ/ਗ਼ਮੀ, ਨਾਮ ਕਰਣ ਆਦਿ ਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ... ਜਪੁ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ

ਪੰਨਾ

੧ ਤੋਂ ੮

ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਵੇਲੇ -- ਸੋ ਦਰੁ ਤੋਂ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮਾ ਤਕ

ਪੰਨਾ ੮ ਤੋਂ ੧੨

ਸੌਣ ਵੇਲੇ -- ਸੋਹਿਲਾ

ਪੰਨਾ ੧੨-੧੩

ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ appendix ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।

ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ ਉਤਰੇ ਸੁਣੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ॥ ੯੨੨/੧੮

ਗੁਰਸਿੱਖ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਖੁਸ਼ੀ/ਗ਼ਮੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਅਵਸਰਾਂ ਤੇ

ਕਰਦੇ ਤੇ ਕਰਾਓਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਫਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜੇ ਪਾਠ ਮਿਤ੍ਰਾਂ/ਸਾਕ

ਸਨਬੰਧੀਆਂ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆਂ ਜਾਵੇ।

ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ

ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਈ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਪਸੀ

ਪ੍ਰੇਮ ਉਪਜਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅੱਠੇ ਪਹਰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੂਰੇ

ਸੰਤ/ਭਗਤਿ/ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਨਾਮੁ ਦਾ ਜਪ/ਸਿਮਰਨ/ਅਰਾਧਨਾ ੨੪

ਘੰਟੇ ਕਰੋ ਬਹਿੰਦਿਆਂ ਉਠਦਿਆਂ, ਚਲਦਿਆਂ, ਫਿਰਦਿਆਂ, ਸਵਾਸ ਲੈਂਦਿਆਂ,

ਖਾਂਦਿਆਂ, ਪੀਂਦਿਆਂ, ਸੁੱਤਿਆਂ, ਰਸਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰੋ, ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਉਚਾਰੋ।

ਕੁਝ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੱਮ ਵੀ

ਕਰਨੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਚਾਓ ਹੈ ਓਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਨਾਮੁ ਜਪਨ ਦੇ

ਆਹਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਿਖ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਬਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਚਉਥੇ ਪਦ ਵਿੱਚ ਸਿਮਰਨ ਸਦਕਾ ਨਾਮ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਨ ਤਨ ਵਿਚ ਸਹਜ ਸੁਭਾਏ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੱਮ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹੁਕਮ ਰਜਾਈ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਸਿੱਖ ਭਗਤੀ ਦੇ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਸਹਜੇ ਸਹਜੇ ਉਸਦੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤੀ ਕੋਟਨ ਮਹਿ ਕੋਊ ਵਿਰਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਗੁਰਸਿਖ ਦਾ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ/ਸਿਮਰਨ ਅੱਗੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ

॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਡੋਲਤ ਨੀਤ ॥

ਕੋਟਨ ਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋਊ ਨਾਰਾਇਨੁ ਜਿਹ ਚੀਤ ॥ ੧੪੨੭/੫

(ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਨ/ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਵਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੇੜ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰਮਲਾ ਸੁਣਿਐ ਸੁਖ ਹੋਈ ॥

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈਐ ਬੂਝੈ ਜਨੁ ਕੋਈ ॥

ਬਹਦਿਆਂ ਉਠਦਿਆ ਨ ਵਿਸਰੈ ਸਾਚਾ ਸਚੁ ਸੋਈ ॥

ਭਗਤਾ ਕਉ ਨਾਮ ਅਧਾਰੁ ਹੈ ਨਾਮੇ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ॥

ਨਾਨਕ ਮਨ ਤਨਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸੋਈ ॥ ੧੨੩੯/੧੩

(ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਮਨ ਤਨਿ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰਵ ਰਹੀਆਂ/ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸਦ ਜੀਵੈ ਨਹੀਂ ਮਰਤਾ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।)

ਜਿਨਾ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਨ ਵਿਸਰੈ ਸੇ ਹਰਿ ਜਨ ਪੂਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਿ ॥

ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਅਰਾਧਦੇ ਤਿਨ ਚੂਕੀ ਜਮ ਕੀ ਜਗਤ ਕਾਣਿ ੬੫੧/੭

ਜਿਨਾ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸ ਨ ਵਿਸਰੈ ਹਰਿ ਨਾਮਾਂ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰਿ ॥

ਧੰਨੁ ਸੇ ਸੋਈ ਨਾਨਕਾ ਪੂਰਨੁ ਸੋਈ ਸੰਤ ॥ ੩੧੯/੧੮

ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਪਰਮ ਪਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੇਠਲੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਕੱਮ ਕਰਦਿਆਂ ਚਿੱਤ ਨਾਮ ਵਿੱਚ

ਜੁੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਾਣੀ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀਉ ਕੀ ਰਾਮਕਲੀ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਆਨੀਲੇ ਕਾਗਦੁ ਕਾਟੀਲੇ ਗੂਡੀ ਆਕਾਸ ਮਧੇ ਭਰਮੀਅਲੇ ॥

ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਬਾਤ ਬਤਉਆ ਚੀਤੁ ਸੁ ਡੋਰੀ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੧॥

ਮਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਬੋਧੀਅਲੇ ॥ ਜੈਸੇ ਕਨਿਕ ਕਲਾ ਚਿਤੁ ਮਾਂਡੀਅਲੇ ॥੧॥

ਰਹਾਉ ॥

ਆਨੀਲੇ ਕੁੰਭੁ ਭਰਾਈਲੇ ਉਦਕ ਰਾਜ ਕੁਆਰਿ ਪੁਰੰਦਰੀਏ ॥ ਹਸਤ ਬਿਨੋਦ ਬੀਚਾਰ

ਕਰਤੀ ਹੈ ਚੀਤੁ ਸੁ ਗਾਗਰਿ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੨॥ ਮੰਦਰੁ ਏਕੁ ਦੁਆਰ ਦਸ ਜਾ ਕੇ ਗਊ

ਚਰਾਵਨ ਛਾਡੀਅਲੇ ॥ ਪਾਂਚ ਕੋਸ ਪਰ ਗਊ ਚਰਾਵਤ ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਛਰਾ ਰਾਖੀਅਲੇ

॥੩॥ ਕਹਤ ਨਾਮਦੇਉ ਸੁਨਹੁ ਤਿਲੋਚਨ ਬਾਲਕੁ ਪਾਲਨ ਪਉਢੀਅਲੇ ॥ ਅੰਤਰਿ

ਬਾਹਰਿ ਕਾਜ ਬਿਰੂਧੀ ਚੀਤੁ ਸੁ ਬਾਰਿਕ ਰਾਖੀਅਲੇ ॥੪॥੧॥੯੭੨/੧੩

APPENDIX

ਨਿਤ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ

ਜਪ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਪੰਨਾ ੧-੮ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ

ਪਾਇਆ

ਸੂਰਜ ਛਿਪਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਠ

ਰਾਗ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਗਾਵਹਿ

ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥ ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇੰਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ

ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥ ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ

॥ ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ

ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥ ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ

॥ ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥ ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ

ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਸੋਈ
 ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ
 ਰਚਾਈ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥ ਕਰਿ
 ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ
 ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥ ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ

॥੨੭॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥ ਕੇਵਡੁ ਵਡਾ ਡੀਠਾ ਹੋਇ ॥

ਕੀਮਤਿ ਪਾਇ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ॥ ਕਹਣੈ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥੧॥
 ਵਡੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ
 ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਭਿ ਸੁਰਤੀ ਮਿਲਿ ਸੁਰਤਿ ਕਮਾਈ ॥ ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ॥
 ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਗੁਰ ਗੁਰਹਾਈ ॥ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਤੇਰੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ
 ॥੨॥

ਸਭਿ ਸਤ ਸਭਿ ਤਪ ਸਭਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ॥ ਸਿਧਾ ਪੁਰਖਾ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ
 ॥

ਤੁਧੁ ਵਿਣੁ ਸਿਧੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈਆ ॥ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਨਾਹੀ ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥੩॥
 ਆਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰਾ ॥ ਸਿਫਤੀ ਭਰੇ ਤੇਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥
 ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਤਿਸੈ ਕਿਆ ਚਾਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ॥੪॥੨॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ ਜਾਉ ॥ ਆਖਣਿ ਅਉਖਾ ਸਾਚਾ ਨਾਉ ॥
 ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਗੈ ਭੂਖ ॥ ਉਤੁ ਭੂਖੈ ਖਾਇ ਚਲੀਅਹਿ ਦੂਖ ॥੧॥
 ਸੋ ਕਿਉ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ ॥ ਆਖਿ ਥਕੇ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥
 ਜੇ ਸਭਿ ਮਿਲਿ ਕੈ ਆਖਣ ਪਾਹਿ ॥ ਵਡਾ ਨ ਹੋਵੈ ਘਾਟਿ ਨ ਜਾਇ ॥੨॥
 ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ॥ ਦੇਦਾ ਰਹੈ ਨ ਚੁਕੈ ਭੋਗੁ ॥

ਗੁਣੁ ਏਹੋ ਹੋਰੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਨਾ ਕੋ ਹੋਆ ਨਾ ਕੋ ਹੋਇ ॥੩॥

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਤੇਵਡ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿ ॥ ਜਿਨਿ ਦਿਨੁ ਕਰਿ ਕੈ ਕੀਤੀ ਰਾਤਿ ॥

ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ ਸਨਾਤਿ ॥੪॥੩॥

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਪੁਰਖਾ ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਗੁਰ
 ਪਾਸਿ ॥

ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਕਰਿ ਦਇਆ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥੧॥ ਮੇਰੇ
 ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ ਮੇ ਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾਈ
 ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਰਹਰਾਸਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਵਡ ਭਾਗ ਵਡੇਰੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਧਾ ਹਰਿ ਪਿਆਸ ॥ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਹਿ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਗੁਣ ਪਰਗਾਸਿ ॥੨॥ ਜਿਨ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਭਾਗਹੀਣ ਜਮ ਪਾਸਿ ॥
ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਿ ਸੰਗਤਿ ਨਹੀ ਆਏ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵੇ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਾਸਿ ॥੩॥ ਜਿਨ
ਹਰਿ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਤਿਨ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਲਿਖਾਸਿ ॥ ਧਨੁ
ਧੰਨੁ ਸਤਸੰਗਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ਮਿਲਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ
॥੪॥੪॥

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਕਾਹੇ ਰੇ ਮਨ ਚਿਤਵਹਿ ਉਦਮੁ ਜਾ ਆਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪਰਿਆ ॥ ਸੈਲ ਪਥਰ
ਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਾਏ ਤਾ ਕਾ ਰਿਜਕੁ ਆਗੈ ਕਰਿ ਧਰਿਆ ॥੧॥ ਮੇਰੇ ਮਾਧਉ ਜੀ
ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲੇ ਸੁ ਤਰਿਆ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ਸੂਕੇ ਕਾਸਟ
ਹਰਿਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਨਨਿ ਪਿਤਾ ਲੋਕ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸ ਕੀ
ਧਰਿਆ ॥

ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹੇ ਠਾਕੁਰੁ ਕਾਹੇ ਮਨ ਭਉ ਕਰਿਆ ॥੨॥ ਉਡੇ ਉਡਿ
ਆਵੈ ਸੈ ਕੋਸਾ ਤਿਸੁ ਪਾਛੈ ਬਚਰੇ ਛਰਿਆ ॥ ਤਿਨ ਕਵਣੁ ਖਲਾਵੈ ਕਵਣੁ ਚੁਗਾਵੈ
ਮਨ ਮਹਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿਆ ॥੩॥

ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਨ ਠਾਕੁਰ ਕਰ ਤਲ ਧਰਿਆ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਲਿ
ਬਲਿ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਰਿਆ ॥੪॥੫॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪

ੴ ਸਿਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹਰਿ ਅਗਮਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਭਿ
ਧਿਆਵਹਿ ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਹਰਿ ਸਚੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ॥ ਸਭਿ ਜੀਅ
ਤੁਮਾਰੇ ਜੀ ਤੂੰ ਜੀਆ ਕਾ ਦਾਤਾਰਾ ॥

ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸੰਤਹੁ ਜੀ ਸਭਿ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰਣਹਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਆਪੇ ਠਾਕੁਰੁ ਹਰਿ
ਆਪੇ ਸੇਵਕੁ ਜੀ ਕਿਆ ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰਾ ॥੧॥ ਤੂੰ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ
ਨਿਰੰਤਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਣਾ ॥

ਇਕਿ ਦਾਤੇ ਇਕਿ ਭੇਖਾਰੀ ਜੀ ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣਾ ॥ ਤੂੰ ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਆਪੇ
ਭੁਗਤਾ ਜੀ ਹਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ॥ ਤੂੰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਬੇਅੰਤੁ ਬੇਅੰਤੁ ਜੀ
ਤੇਰੇ ਕਿਆ ਗੁਣ ਆਖਿ ਵਖਾਣਾ ॥ ਜੋ ਸੇਵਹਿ ਜੋ ਸੇਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ
ਤਿਨ ਕੁਰਬਾਣਾ ॥੨॥ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਸੇ ਜਨ ਜੁਗ
ਮਹਿ ਸੁਖਵਾਸੀ ॥

ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ ਤਿਨ ਤੂਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ॥
ਜਿਨ ਨਿਰਭਉ ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਿਰਭਉ ਧਿਆਇਆ ਜੀ ਤਿਨ ਕਾ ਭਉ ਸਭੁ ਗਵਾਸੀ
॥ ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰੂਪਿ ਸਮਾਸੀ ॥ ਸੇ
ਧੰਨੁ ਸੇ ਧੰਨੁ ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਬਲਿ ਜਾਸੀ ॥੩॥

ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਜੀ ਭਰੇ ਬਿਅੰਤ ਬੇਅੰਤਾ ॥ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਤੇਰੇ
 ਭਗਤ ਸਲਾਹਨਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਹਰਿ ਅਨਿਕ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤਾ ॥ ਤੇਰੀ ਅਨਿਕ ਤੇਰੀ
 ਅਨਿਕ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਜੀ ਤੁਧੁ ਤਾਪਹਿ ਜਪਹਿ ਬੇਅੰਤਾ ॥
 ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਪੜਹਿ ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਜੀ ਕਰਿ ਕਿਰਿਆ ਖਟੁ
 ਕਰਮ ਕਰੰਤਾ ॥ ਸੇ ਭਗਤ ਸੇ ਭਗਤ ਭਲੇ ਜਨ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜੋ ਭਾਵਹਿ ਮੇਰੇ ਹਰਿ
 ਭਗਵੰਤਾ ॥੪॥ ਤੂੰ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਪਰੰਪਰੁ ਕਰਤਾ ਜੀ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ
 ॥ ਤੂੰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੂੰ ਏਕੋ ਜੀ ਤੂੰ ਨਿਹਚਲੁ ਕਰਤਾ ਸੋਈ ॥ ਤੁਧੁ
 ਆਪੇ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਵਰਤੈ ਜੀ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ
 ਉਪਾਈ ਜੀ ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਸਿਰਜਿ ਸਭ ਗੋਈ ॥
 ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਕਰਤੇ ਕੇ ਜੀ ਜੋ ਸਭਸੈ ਕਾ ਜਾਣੋਈ ॥੫॥੧॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਸਚਿਆਰੁ ਮੈਡਾ ਸਾਂਈ ॥ ਜੋ ਤਉ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥੀਸੀ ਜੋ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਸੋਈ
 ਹਉ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਸਭਨੀ ਧਿਆਇਆ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਤਿਨਿ ਨਾਮ ਰਤਨੁ
 ਪਾਇਆ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਧਾ ਮਨਮੁਖਿ ਗਵਾਇਆ ॥ ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਵਿਛੋੜਿਆ ਆਪਿ
 ਮਿਲਾਇਆ ॥੧॥

ਤੂੰ ਦਰੀਆਉ ਸਭ ਤੁਝ ਹੀ ਮਾਹਿ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੇਰਾ ਖੇਲੁ ॥ ਵਿਜੋਗਿ ਮਿਲਿ ਵਿਛੁੜਿਆ ਸੰਜੋਗੀ ਮੇਲੁ ॥੨॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਤੂੰ ਜਾਣਾਇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਜਾਣੈ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਦ ਹੀ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ॥
 ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਸਹਜੇ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ
 ॥੩॥

ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਹੋਇ ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥
 ਤੂੰ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖਹਿ ਜਾਣਹਿ ਸੋਇ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ
 ॥੪॥੨॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਤਿਤੁ ਸਰਵਰਤੈ ਭਈਲੇ ਨਿਵਾਸਾ ਪਾਣੀ ਪਾਵਕੁ ਤਿਨਹਿ ਕੀਆ ॥ ਪੰਕਜੁ ਮੋਹ ਪਗੁ
 ਨਹੀ ਚਾਲੈ ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ ਡੂਬੀਅਲੇ ॥੧॥ ਮਨ ਏਕੁ ਨ ਚੇਤਸਿ ਮੂੜ ਮਨਾ ॥ ਹਰਿ
 ਬਿਸਰਤ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਲਿਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਨਾ ਹਉ ਜਤੀ ਸਤੀ ਨਹੀ ਪੜਿਆ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧਾ ਜਨਮੁ ਭਇਆ ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ
 ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਣਾ ਜਿਨ ਤੂੰ ਨਾਹੀ ਵੀਸਰਿਆ ॥੨॥੩॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ ॥
 ਅਵਰਿ ਕਾਜ ਤੇਰੈ ਕਿਤੈ ਨ ਕਾਮ ॥
 ਮਿਲੁ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ॥੧॥ ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥
 ਜਨਮੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਾਤ ਰੰਗਿ ਮਾਇਆ ਕੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਧਰਮੁ ਨ
 ਕਮਾਇਆ ॥ ਸੇਵਾ ਸਾਧ ਨ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਮ ਨੀਚ ਕਰੰਮਾ ॥ ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮਾ ॥੨॥੪॥

ਸੋਹਿਲਾ ਸੌਣ ਸਮੇ ਦਾ ਪਾਠ

ਪੰਨਾ ੧੨-੧੩

ਸੋਹਿਲਾ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈ ਘਰਿ ਕੀਰਤਿ ਆਖੀਐ ਕਰਤੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬੀਚਾਰੋ ॥ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ਸੋਹਿਲਾ
 ਸਿਵਰਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੋ ॥੧॥

ਤੁਮ ਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ ॥ ਹਉ ਵਾਰੀ ਜਿਤੁ ਸੋਹਿਲੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ
 ਹੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਨਿਤ ਨਿਤ ਜੀਅੜੇ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਦੇਖੈਗਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥ ਤੇਰੇ ਦਾਨੈ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ
 ਤਿਸੁ ਦਾਤੇ ਕਵਣੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥੨॥

ਸੰਬਤਿ ਸਾਹਾ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਪਾਵਹੁ ਤੇਲੁ ॥ ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸੜੀਆ
 ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਉ ਮੇਲੁ ॥੩॥

ਘਰਿ ਘਰਿ ਏਹੋ ਪਾਹੁਚਾ ਸਦੜੇ ਨਿਤ ਪਵੰਨਿ ॥ ਸਦਣਹਾਰਾ ਸਿਮਰੀਐ ਨਾਨਕ ਸੇ
 ਦਿਹ ਆਵੰਨਿ ॥੪॥੧॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਛਿਅ ਘਰ ਛਿਅ ਗੁਰ ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਏਕੋ ਵੇਸ ਅਨੇਕ ॥੧॥ ਬਾਬਾ
 ਜੈ ਘਰਿ ਕਰਤੇ ਕੀਰਤਿ ਹੋਇ ॥

ਸੋ ਘਰੁ ਰਾਖੁ ਵਡਾਈ ਤੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ
 ਬਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਹੋਆ ॥

ਸੂਰਜੁ ਏਕੋ ਰੁਤਿ ਅਨੇਕ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥੨॥੨॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥ ਧੂਪੁ
 ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੇ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥੧॥ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ
 ਹੋਇ ॥ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥ ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ
 ॥ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੋਹੀ ॥

ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ
॥੨॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥ ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ

॥ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥੩॥ ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ
ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥
ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥ ਯੂਪੁ
ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥੧॥ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ
ਹੋਇ ॥ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥ ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ
॥ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੋਹੀ ॥
ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ
॥੨॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥

ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥ ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥ ਜੋ
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥੩॥

ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥
ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ
ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਕਰਿ ਸਾਧੂ ਅੰਜੁਲੀ
ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਕਰਿ ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਣਿਆ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ ਕੰਡਾ ਹੇ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ
ਚਲਹਿ ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਮਕਾਲੁ ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥੨॥ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ
ਪਰਮੇਸਰੁ ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥੩॥ ਹਮ ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਹਰਿ
ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ
ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੪॥੪॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ
ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਕਰਿ ਸਾਧੂ ਅੰਜੁਲੀ
ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਕਰਿ ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਣਿਆ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ ਕੰਡਾ ਹੇ ॥ ਜਿਉ ਜਿਉ
ਚਲਹਿ ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਮਕਾਲੁ ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥੨॥ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥

ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ ਪਰਮੇਸਰੁ ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥੩॥ ਹਮ
 ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
 ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੪॥੪॥
 ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥
 ਕਰਉ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੋਲਾ ॥
 ਈਹਾ ਖਾਟਿ ਚਲਹੁ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਆਗੈ ਬਸਨੁ ਸੁਹੇਲਾ ॥੧॥
 ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥ ਮਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਕਾਰੁ ਸੰਸੇ ਮਹਿ ਤਰਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ॥
 ਜਿਸਹਿ ਜਗਾਇ ਪੀਆਵੈ ਇਹੁ ਰਸੁ ਅਕਥ ਕਥਾ ਤਿਨਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥
 ਜਾ ਕਉ ਆਏ ਸੋਈ ਬਿਹਾਝਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥
 ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥੩॥
 ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥
 ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੈ ਮੇ ਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰੇ ॥੪॥੫॥

ਡਾ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ

ਸਫ਼ਦਰਜੰਗ ਐਨਕਲੇਵ